

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

IKT būvvalde un digitālās pārvaldes arhitektūra

IKT vadītāju forums 27.08.2025

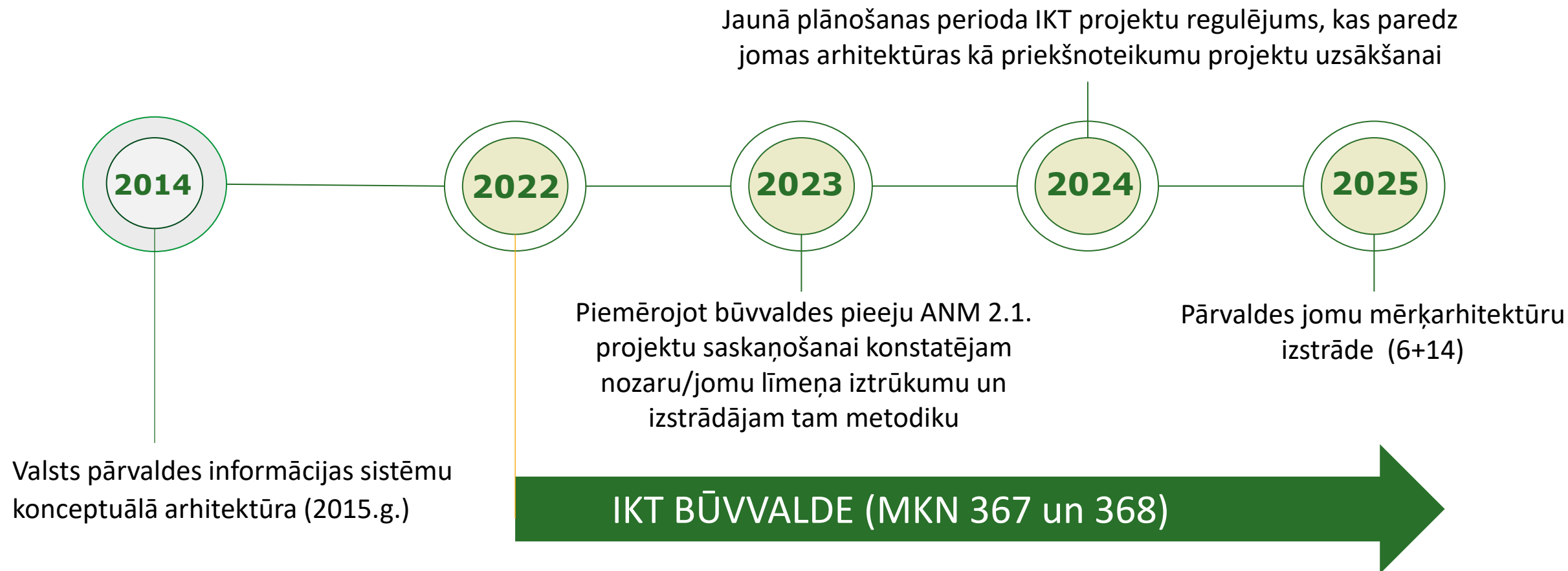
Saturs prezentēts arī: EU Chief Information Officers (CIO)

Meeting Gdansk, 16.06.2025

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Digitālās pārvaldes arhitektūras un IKT būvvaldes attīstības 10 gadi

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iztrūkstošais pārvaldības līmenis

- Nacionālā līmeņa arhitektūras principi un prasības
- Arhitektūras pārvaldības ietvars un vadlīnijas

Valsts
līmenis

VARAM,
AiM (kiberdrošība),
DVI, CSP

- Projekta risinājuma arhitektūra
- Risinājuma projektējuma izstrāde un pārvaldība

Projekta līmenis

Projekta
virzītāji

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Iztrūkstošais pārvaldības līmenis

- Nacionālā līmeņa arhitektūras principi un prasības
- Arhitektūras pārvaldības ietvars un vadlīnijas

**Valsts
līmenis**

VARAM,
AiM (kiberdrošība),
DVI, CSP

- Jomas principi, prasības un mērķarhitektūra
- Jomas risinājumu arhitektūru pārvaldība, nodrošinot iekļaušanos jomas arhitektūrā

Jomas līmenis

Jomas vadītāji
Attīstības programmu virzītāji

- Projekta risinājuma arhitektūra
- Risinājuma projektējuma izstrāde un pārvaldība

Projekta līmenis

Projekta
virzītāji

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Arhitektūra

Digitālās pārvaldes arhitektūra (ne tikai IKT arhitektūra)

Juridiskais skats

Organizācijas skats

Semantiskais skats

Tehniskais skats

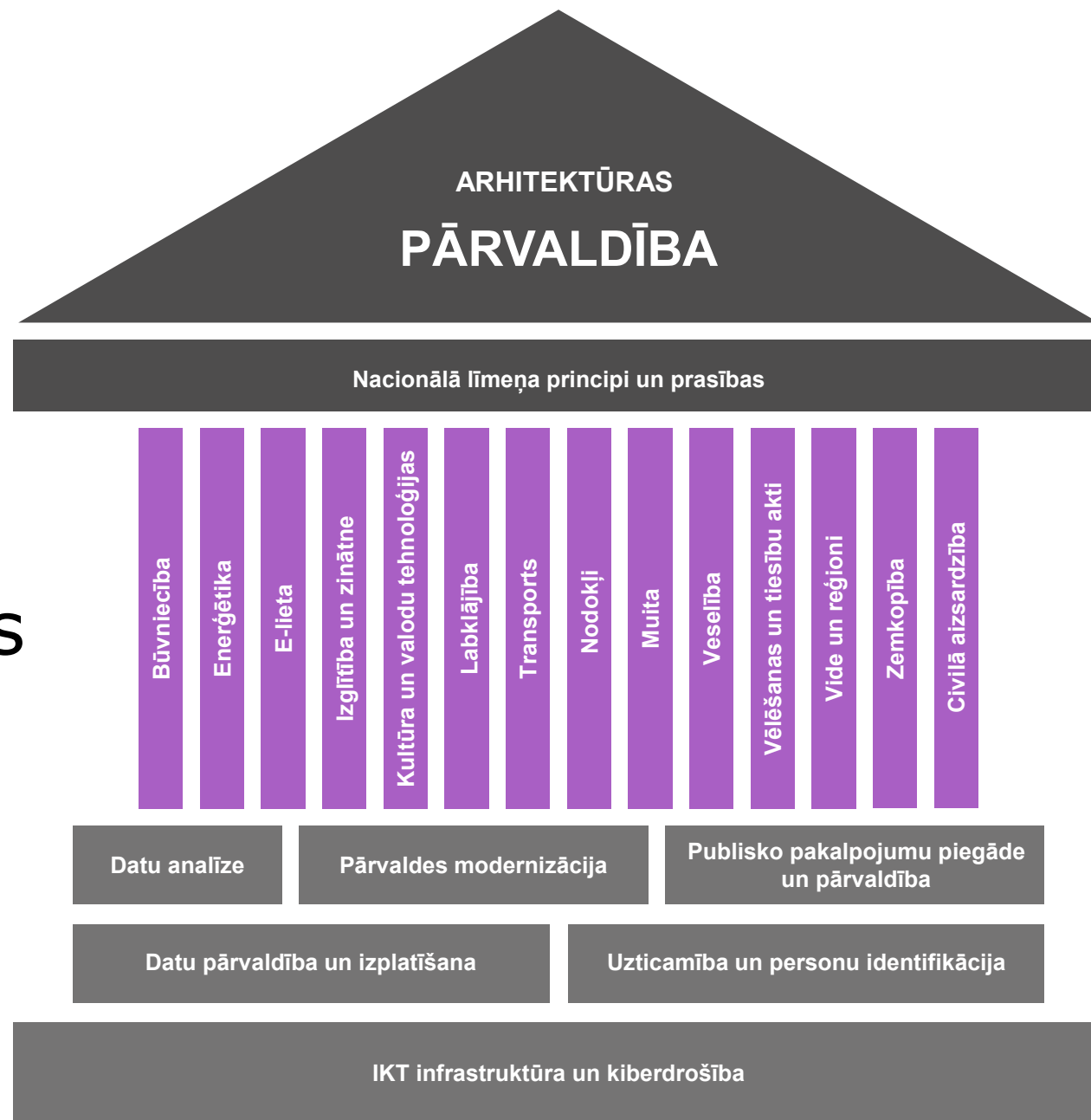
Balstīts uz Eiropas sadarbības ietvariem
(EIRA, EIF), izmanto vadošos standartus
(TOGAF) un pielāgotu komersantu pieredzi

www.varam.gov.lv/lv/digitalas-parvaldes-arhitektura

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

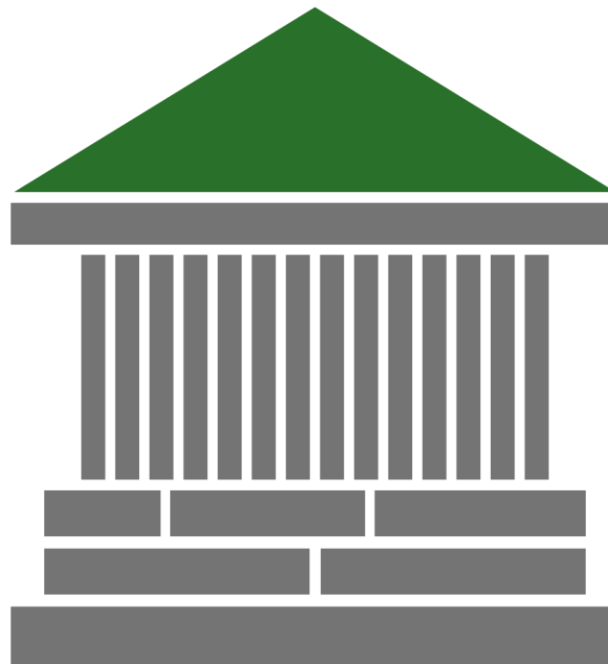
Digitālās pārvaldes arhitektūras jomas un arhitektūras pārvaldība

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

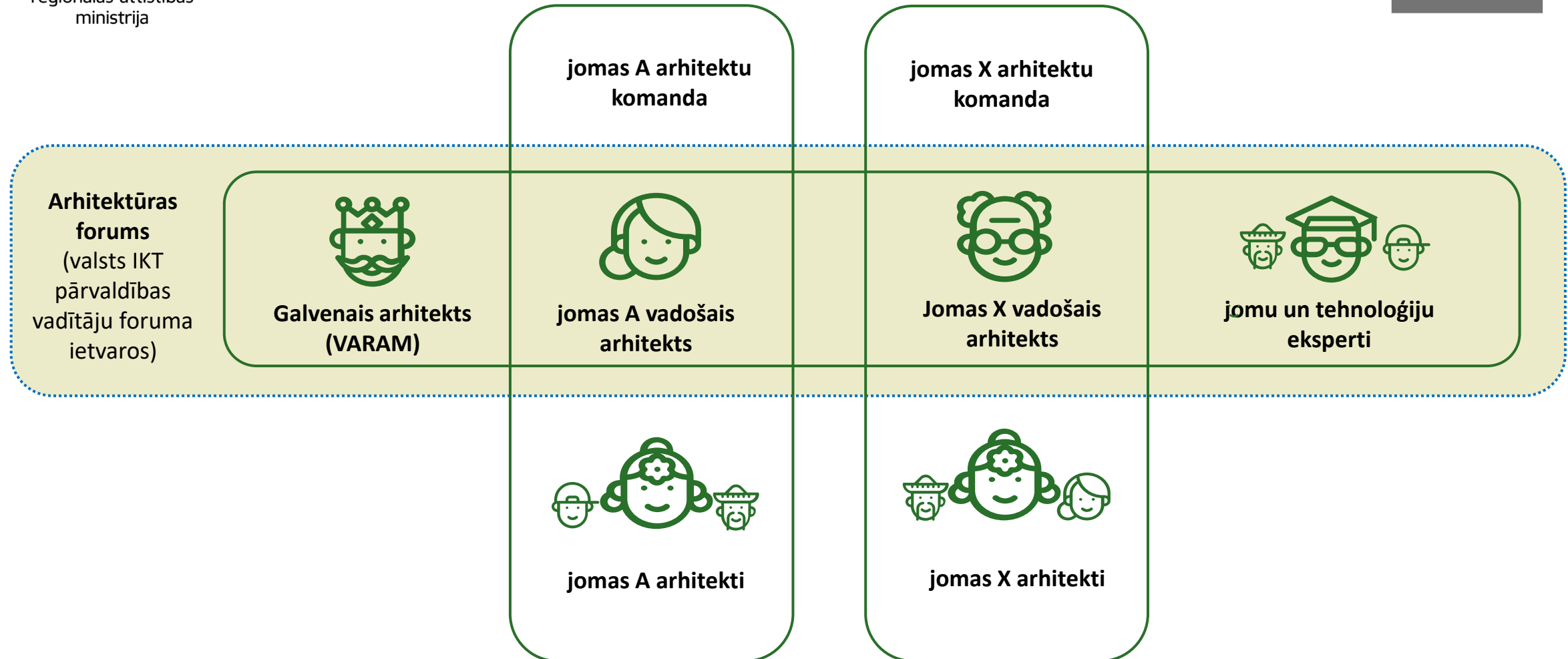
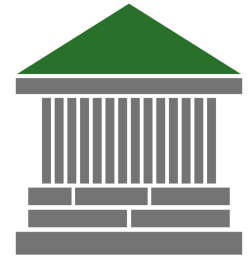
Pārvaldība

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

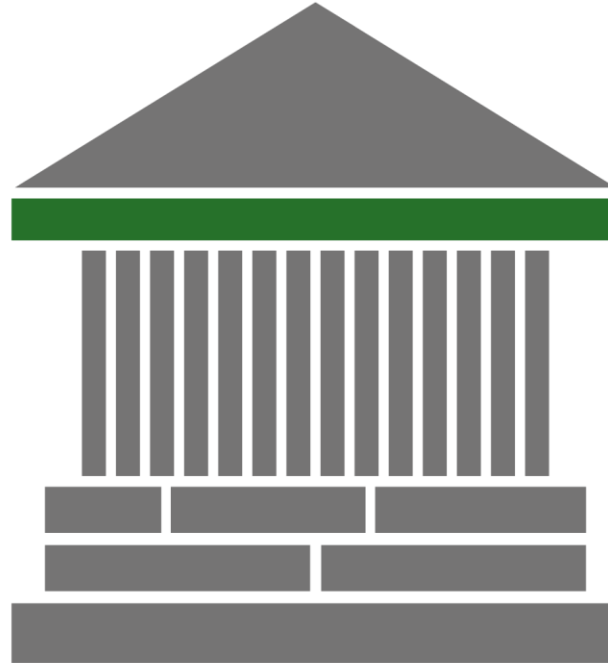
Pārvaldība

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Principi

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Principi

VISPĀRĒJIE PRINCIPI

- Labs ir “pietiekami labs”
- Darīt ar skaidru nodomu
- Pazīt savu klientu un neatstāt nevienu novārtā
- Neizgudrot divriteni no jauna
- Radīt caurskatāmu, atklātu un atvērtu valsts pārvaldi
- Nodrošināt elastību un spēju pielāgoties
- Sadarbība bez robežām
- Uzticamība, drošība un privātums pēc noklusējuma
- Plānot ilgtspējīgi
- Digitālie pakalpojumi kā primārie **(Digital First)**
- Centralizēta pakalpojumu meklēšana, decentralizēta piedāvāšana un izvietošana

SEMANTISKIE (DATU) PRINCIPI

- Uztvert datus kā vērtību
- Prasīt tikai vienreiz un minimāli **(Once Only)**
- Nodrošināt datu suverenitāti, drošību un uzticamību
- Dati ir viegli atrodami, pieejami, savietojami un atkārtoti izmantojami

TEHNISKIE PRINCIPI

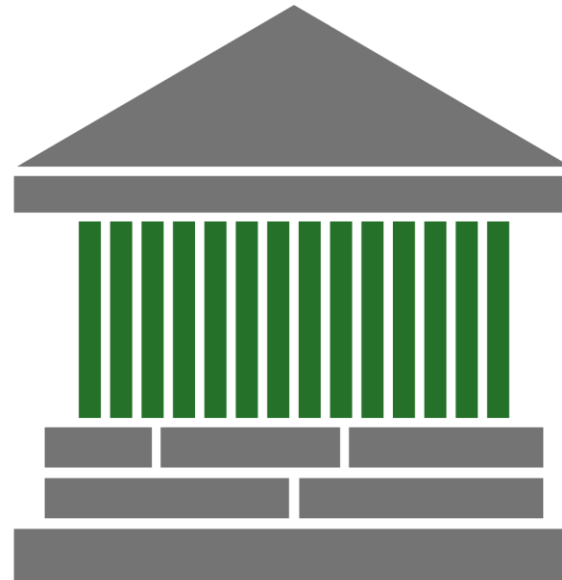

- Iespējot tehnoloģisko neitralitāti
- Mākoņdatošanas izmantošana **(Cloud First)**
- Radīt mobilajām ierīcēm draudzīgus risinājumus
- Nodrošināt nepārtrauktu darbību
- Projektēt modulārus, servisu orientētus risinājumus ar atvērtām lietojumprogrammu saskarnēm

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

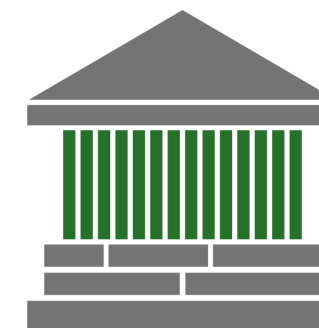
«Vertikālās» jomas piemērs

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

«Vertikālās» jomas piemērs

Valodu tehnoloģiju jomas arhitektūra (apakšjoma kultūras un valodu tehnoloģiju jomā)

- Valsts rīcībā esošo valodas resursu nodošana valodu tehnoloģiju platformai
- Resursu nodošana LLM attīstībai

- LVM trenēšanas dati
- Runas korpusi
- Virtuālo asistentu dati

- KISC – Latviešu valodas lielā valodu modeļa attīstība
- KISC – Valodas koplietošanas komponentes

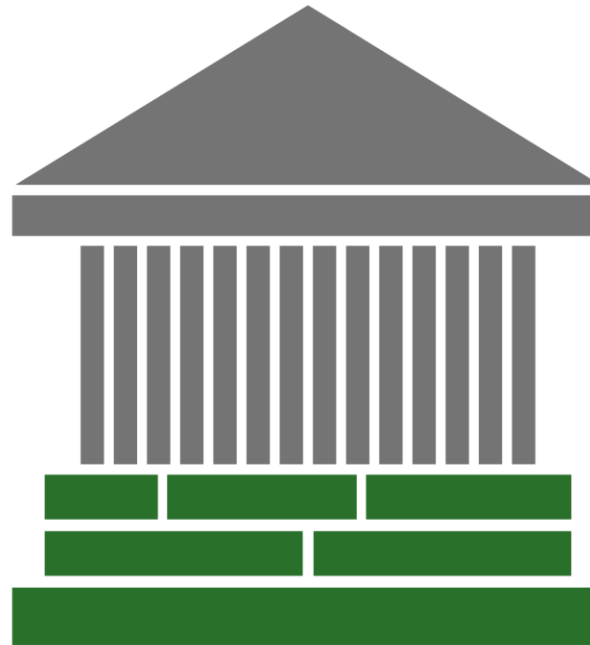

- Liels latviešu valodas modelis/-i
- Runas atpazīšanas rīks
- Datu anonimizācijas rīks

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

«Horizontalālās» jomas piemērs

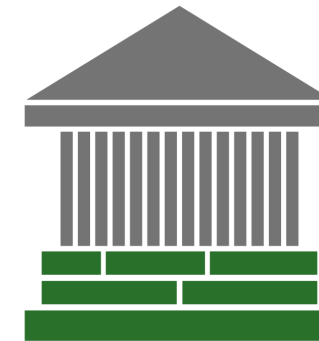

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

«Horizontālās» jomas piemērs

Uzticamība un personu identifikācija

- eDocumentu likums
- Fizisku personu eID likums
- eIDAS regula

- Fizisko personu reģistrs
- Uzticamības un eID pak. reģistri
- EDI maka reģistri

- VARAM (politika), AiM (uzraudzība)
- PMLP (eID kartes)
- LVRTC (eParaksts, eZīmogs, sertif.)
- VDAA (VPM un eIDAS vārtejas, eAdrese, eMaks (EDI maks))

- Nacionālā eID & Uzticamības pak. platforma
- VPM un eIDAS vārtejas
- eMaka un eAdreses platformas un lietotnes

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

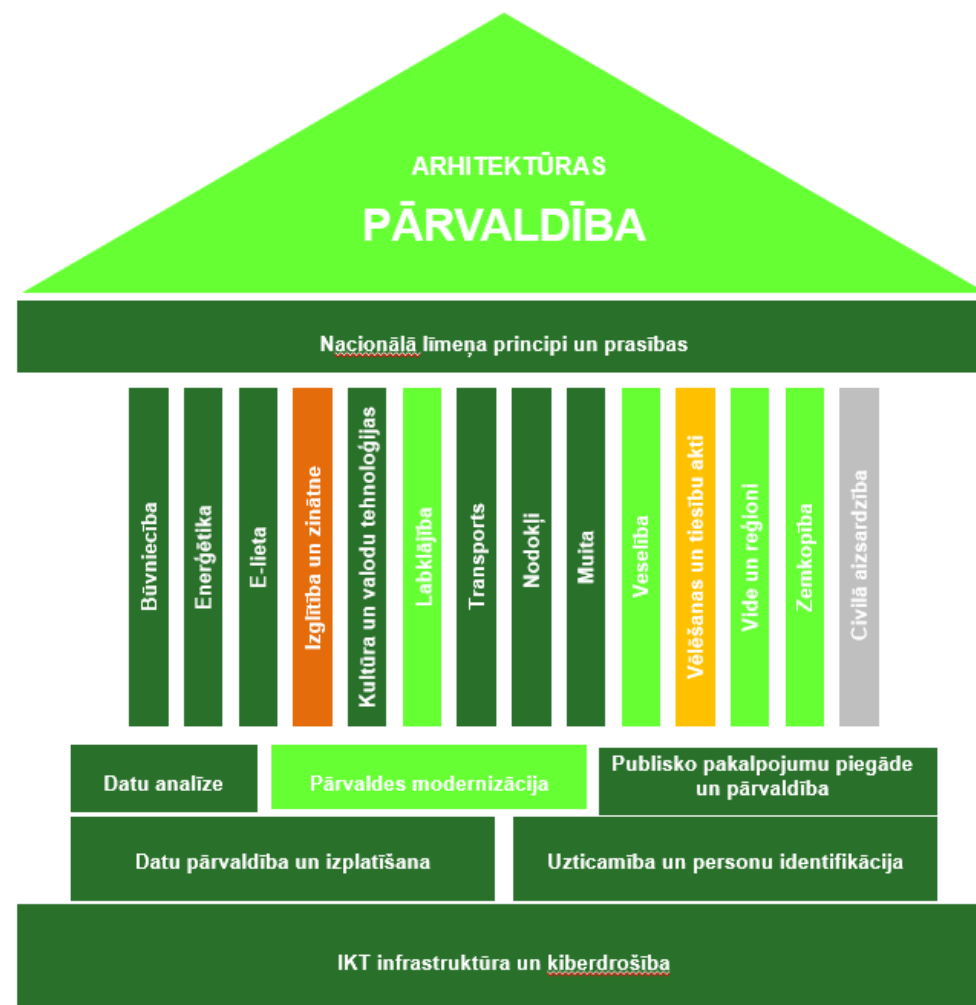
Pašreizējā situācija

Tiek veiktas izmaiņas regulējumā, tajā integrējot arhitektūru pārvaldību (1. solis – IKT vadītāju foruma nolikuma grozījumi – gaida uz MK; 2. solis – «IKT būvvaldes» un vispārējo tehnisko prasību noteikumu grozījumi (līdz gada beigām))

Principi saskaņoti un publicēti

IKT vadītāju forumā izskatītas 17 jomu arhitektūras un 15 apraksti publicēti
<https://www.varam.gov.lv/lv/digitalas-parvaldes-arhitektura>

12 no tām ir saskaņotas un statusā «apstiprināta»

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Turpmākie soļi (pārvaldība)

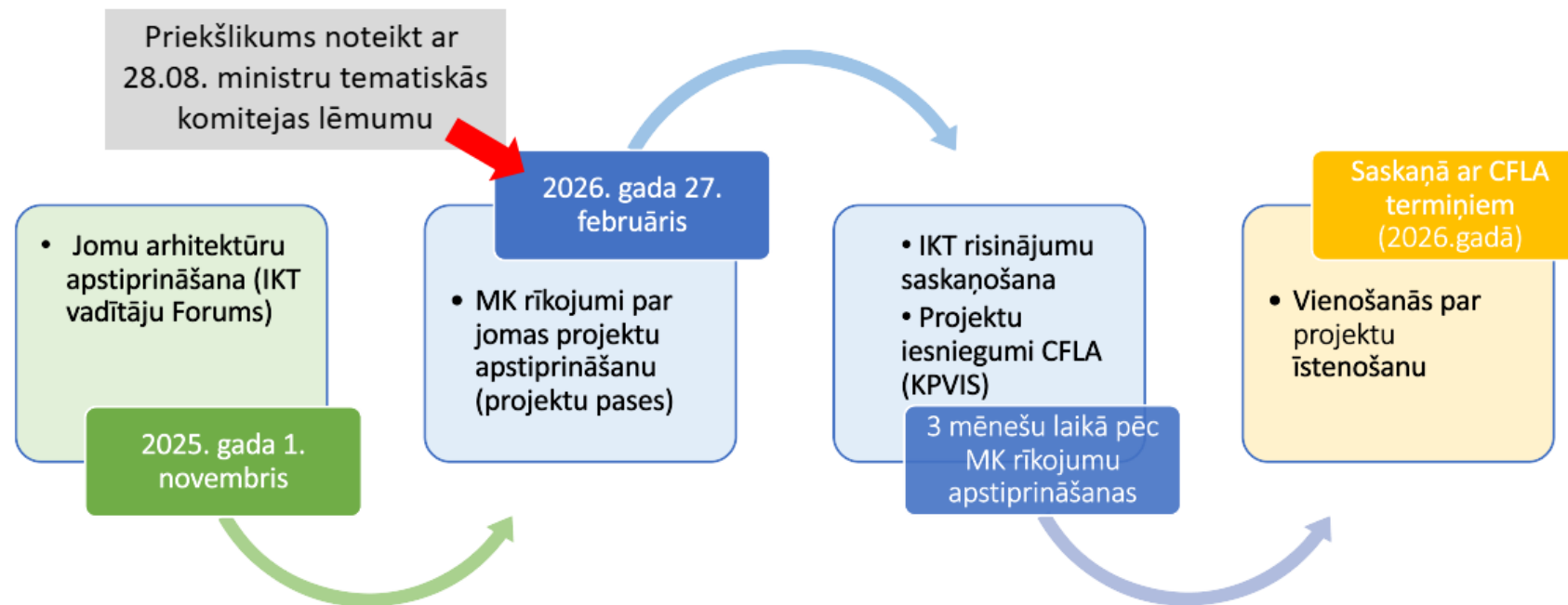
- IKT vadītāju foruma nolikuma grozījumi – izskatīšana MK darba kārtībā
- Forumā dalībnieku personālsastāva atjaunošana (formālā puse saskaņā ar grozīto nolikumu)
- Diskusija par «IKT būvvaldes» un vispārējo tehnisko prasību MK noteikumu atvērtajiem jautājumiem (t.sk. saistībā ar VIRSIS izmantošanu)
- MK noteikumu grozījumu projektu virzīšana TAP saskaņošanā
- Specializēto kompetenču centru nostiprināšana (t.sk. šodienas darba kārtības pēdējā punkta kontekstā)

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Turpmākie soļi (ERAF 1.3.1.1.)

- Jāgatavo un jāvirza TAP saskaņošanā uz MK IKT attīstības projektu pasu komplekti pa attīstības jomām

- Mērķis – droši noslēgt vienošanās ar CFLA 2026. gada laikā, lai praktiski varētu attiecinātu 2026. gada izdevumus*

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies!

<https://www.varam.gov.lv/lv/digitalas-parvaldes-arhitektura>